

Fenna Swart, promovendus UU
Rick de Graaff, hoogleraar UU
Hogeschool Inholland/Universiteit Utrecht
fenna.swart@inholland.nl/ r.degraaff@uu.nl
Contact: 06 15279903

T.a.v. de heer R. Leeflang
Redactie Opinie
NRC Handelsblad
opinie@nrc.nl

Amsterdam, 25 juni 2015

Betere taalkennis in het Hoger Onderwijs houdt docenten bij de les

Taalvaardigheid in het hoger onderwijs is in toenemende mate onderwerp van debat. Tegelijkertijd valt op dat er structureel nog weinig verandert. Een verklaring hiervoor is de focus op het einddoel, de studentresultaten. Die moeten beter. Hierbij wordt alleen een stap vergeten: de docent als sleutelfiguur in de talige ontwikkeling van studenten. Het gaat er niet zozeer om of de Nederlandse taal in het hoger onderwijs in verdrinking is (volgens Verbruggen, NRC, 200615) maar of docenten wel voldoende beschikken over de talige vaardigheden om de leerontwikkeling van studenten te kunnen begeleiden?

Vakkennis en pedagogische vaardigheden zijn niet genoeg om goed te kunnen functioneren als docent in het hoger onderwijs. Om de leerontwikkeling van studenten te stimuleren is het cruciaal om te kunnen sturen en begeleiden op taal. Het gaat hierbij om taal als middel en als doel zowel om kennis te formuleren en leeractiviteiten uit te voeren als ter bevordering van het begrip. Opleidingen in het hoger onderwijs moeten zich inzetten voor een integrale en geïntegreerde taalontwikkeling van hun studenten door aandacht voor de taaldidactische ontwikkeling van hun docenten. Dat moet in het Nederlands, voor alle studenten, of ze nu taalsterk of taalzwak, Nederlandstalig of anderstalig zijn. Maar het kan ook heel goed in combinatie met het Engels. Het tweetalig voortgezet onderwijs laat zien dat en hoe dat kan: tegelijkertijd werken aan de Nederlandse en Engelse taalontwikkeling van leerlingen of studenten, als onderdeel van vakinhoudelijk onderwijs. Wij pleiten daarom voor meer tweetalige hbo- en wo-opleidingen, in plaats van voor een verdere toename van uitsluitend Engelstalige opleidingen. Op die manier blijft het Nederlands zijn positie behouden – of versterken – als onderwijstaal en beroepstaal, maar bieden we studenten tegelijkertijd de gelegenheid om hun studie- en beroepsgerichte Engelse taalvaardigheden te ontwikkelen. Mits begeleid door talig en taaldidactisch vakbekwame docenten.

Onderzoek laat zien dat de meeste docenten in het hoger onderwijs zichzelf vooral zien als overdrager van kennis en minder als gesprekspartner die op interactieve wijze nieuwe kennis deelt en ontwikkelt. Meer aandacht voor factoren van invloed op de talige lespraktijk van de docent is daarom van wezenlijk belang in de discussie over de rol van de docent in het hoger onderwijs. Binnen het onderwijs is behoefte aan nieuwe didactische aanpakken waarin, naast aandacht voor de inhoud van instructie, ook de taal van instructie meer centraal komt te staan. Essentieel onderdeel hiervan is het talig professionaliseren van docenten. De vraag is hoe dit het beste vormgegeven kan worden. Het instellen van een verplichting om docenten talig te professionaliseren lijkt geen oplossing. Wel het creëren van draagvlak, betrokkenheid en verantwoordelijkheid bij de docent, in combinatie met heldere talige einddoelen voor iedere opleiding. Hiervoor is het nodig een goed begrip te krijgen van de gewenste omslag die docenten zelf moeten maken in opvatting en werkwijze om taalontwikkeld te kunnen en willen werken. De winst zit in de koppeling van professionalisering van docenten enerzijds en van op vakdidactiek en taalontwikkeling gerichte klasinterventies anderzijds. Docentleren kan hiermee beschouwd worden als een strategie om het functioneren en de resultaten van studenten te verbeteren: taalbewuste en taaldidactisch bekwame vakdocenten zijn essentieel om de taalvaardigheid en het studiesucces van studenten te vergroten. In het Nederlands? In ieder geval! In het Engels? Why not?

Fenna SWART

is docent bij Inholland en promovendus aan de Universiteit Utrecht. Haar promotieonderzoek gaat over het taalontwikkeld leren van docenten in het hoger beroepsonderwijs

Rick de GRAAFF

is hoogleraar Tweetalig Onderwijs aan de Universiteit Utrecht | Faculteit Geesteswetenschappen en lector Taaldidactiek & Onderwijs bij Inholland. Zijn onderzoek richt zich op 'content and language integrated learning' en docentprofessionalisering op het gebied van taaldidactiek

